DECIZIA COMISIEI

din 14 noiembrie 2006

de declarare a unei operațiuni de concentrare ca fiind compatibilă cu piața comună și cu funcționarea Acordului SEE

(Cazul nr. COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez)

[notificată cu numărul C(2006) 5419]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

(2007/194/CE)

La data de 14 noiembrie 2006, Comisia a adoptat o decizie într-un caz de concentrare economică aplicând Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [1] *și, în special, articolul 8 alineatul (2) din regulamentul respectiv. O versiune neconfidențială a textului integral al deciziei în versiunea lingvistică autentică este disponibilă pe site-ul Direcției Generale Concurență, la următoarea adresă de internet: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_fr.html*

A. **PĂRȚILE**

(1) GDF este un grup energetic prezent în toate sectoarele lanțului de distribuție a gazului și în serviciile energetice asociate, fiind activ în exploatarea, producerea, transportul, depozitarea, distribuția și comercializarea gazelor naturale, cu preponderență în Franța, dar și în Belgia, Germania, Regatul Unit, Luxemburg, Ungaria și Spania. În Belgia, Gaz de France alături de Centrica dețin controlul în comun asupra SPE [2], care este prezent pe piețele belgiene de energie electrică și de gaze naturale și furnizează servicii energetice.

(2) Grupul Suez este activ în industria și serviciile de utilitate publică. Grupul este organizat în patru ramuri operaționale în două domenii de activitate, și anume energia și mediul. Principalele entități Suez active în domeniul energiei sunt: Electrabel (energie electrică și gaz), Distrigaz (gaz), Fluxys (transportul și depozitarea gazului), Elyo (care a devenit Suez Energy Services în ianuarie 2006), Fabricom, GTI, Axima și Tractebel Engineering în sectorul de servicii energetice. Conform informațiilor furnizate de părți, Suez Energie Europe deține o participare minoritară de 27,5 % din Elia, societate care administrează rețeaua de transport de energie electrică în Belgia.

B. **OPERAȚIUNEA**

(3) Prin operațiunea notificată, GDF va absorbi Suez, care va dispărea ca entitate juridică. Propunerea de concentrare va fi supusă aprobării proiectului cu majoritate calificată în cadrul adunărilor generale extraordinare ale celor două grupuri și nu necesită lansarea unei oferte publice pentru acțiunile Suez. Consiliile de administrație ale celor două grupuri, reunite la data de 25 februarie 2006 pentru Suez și 26 februarie 2006 pentru GDF, au aprobat deja proiectul de fuziune. Aceasta se va realiza printr-un schimb de acțiuni – o acțiune Suez în schimbul unei acțiuni GDF.

(4) Punerea în aplicare a operațiunii în cauză depinde de modificarea, de către Parlamentul francez, a legii din 9 august 2004 privind reducerea participării statului la capitalul GDF sub 50 %.

(5) Având în vedere considerentele anterioare, operațiunea notificată constituie o concentrare în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 privind concentrările.

C. **ANALIZA CONCURENȚIALĂ**

1. **Problemele de concurență ridicate de concentrare**

(6) În decizia Comisiei, aceasta consideră că respectiva concentrare ar denatura în mod semnificativ concurența eficientă în patru sectoare: sectorul gazului în Belgia, sectorul gazului în Franța, sectorul energiei electrice în Belgia și rețelele de termoficare în Franța.

Sectorul gazului în Belgia

(7) În ceea ce privește sectorul gazului în Belgia, se constată denaturări importante ale concurențe eficiente pe următoarele piețe (definite la nivel național) de furnizare a gazelor H și/sau a gazelor L:

— către distribuitorii intermediari [adică asociațiile autorităților locale („intercommunales”), „furnizorii impliciți” precum ECS (Electrabel Customer Solutions) și noii veniți pe piața de furnizare a gazului în Belgia, precum Essent și Nuon];

[1] JO L 24, 29.1.2004, p. 1.

[2] GDF și Centrica dețin fiecare 50 % dintr-un holding care a achiziționat 51 % din SPE în 2005 și exercită controlul în comun asupra SPE. Foștii proprietari ai SPE, ALG și Publilum, dețin 49 % din SPE prin intermediul unui alt holding, dar nu își exercită controlul.

— către marii consumatori industriali;

— către micii consumatori industriali și comerciali;

— către clienții rezidențiali; decizia nu precizează dacă aceste piețe geografice sunt naționale sau mai restrânse (cele trei regiuni: Bruxelles, Flandra și Valonia, care aplică fiecare propriul calendar de liberalizare);

— către centralele electrice cu funcționare pe gaz.

Părțile ar deține cote de piață cumulate foarte ridicate și ar ocupa o poziție dominantă pe toate aceste piețe.

(8) Concentrarea ar elimina concurentul cel mai bine plasat al operatorului istoric. În plus, nicio altă societate nu ar fi în măsură să reproducă același nivel de constrângere concurențială ca GDF. Cotele de piață importante de care beneficiază GDF pot fi explicate printr-un anumit număr de atuuri și avantaje de care dispune această întreprindere și pe care niciun alt concurent nu le reunește în aceeași măsură. GDF nu este numai operatorul istoric într-o țară vecină mare, care are acces la un portofoliu de gaze larg și diversificat, în special în ceea ce privește gazele naturale lichefiate (GNL), ci dispune, de asemenea, de un acces privilegiat la depozitele de gaze H în Belgia, posedă o capacitate de depozitare a gazelor L în Franța, în apropierea frontierei cu Belgia, este coproprietara unor gazoducte de tranzit care trec prin Belgia și exercită controlul comun asupra anumitor puncte de intrare, deținând rezerve de capacitate în anumite puncte de intrare. În ceea ce privește gazele L, de exemplu, noii concurenți pe piața belgiană, precum Nuon sau Essent, nu se pot aproviziona cu gaz decât de la Suez sau GDF, care sunt legate prin contracte pe termen lung cu […] (*), acoperind în totalitate exporturile acesteia din urmă către Belgia și Franța.

(9) În sfârșit, decizia subliniază existența unor bariere ridicate la intrarea pe piață care consolidează efectele orizontale generate de cumulul cotelor de piață descrise anterior. Aceste obstacole se referă la accesul la gaz (părțile implicate în concentrare au acces la cea mai mare parte a gazului importat în Belgia și dețin cvasitotalitatea contractelor de import pe termen lung), accesul la infrastructură (inclusiv controlul pe care părțile îl exercită asupra Fluxys, operatorul de rețea, gestionarea rețelelor de tranzit de către Distrigaz, o capacitate de intrare insuficientă, congestionarea rețelei), accesul la GNL (singurul terminal din Belgia, situat în Zeebrugge, este gestionat de Fluxys LNG, o filială a Suez), accesul la depozitarea gazelor H în Belgia (capacitatea de depozitare franceză, deținută de GDF, este cea mai bună soluție alternativă în afara Belgiei), specificările de calitate și lipsa lichidităților în terminalul Zeebrugge. Deși multe dintre obstacolele respective existau deja înainte de concentrare, o parte dintre acestea sunt întărite prin această operațiune (de exemplu, proprietatea gazoductelor, precum și rezervele de capacitate și de depozitare).

Sectorul gazului în Franța

(10) În ceea ce privește sectorul gazului în Franța, piețele geografice în cauză se bazează pe împărțirea țării în cinci zone de echilibrare: nord, vest, est, sud și sud-vest. Principala rețea de transport pentru ultima zonă este gestionată de Total Infrastructure Gaz France (TIGF), filială deținută în întregime de Total, în timp ce rețelele de transport pentru primele patru zone sunt gestionate de GDF Réseau transport (GRT gaz), filială deținută în totalitate de GDF. Conform investigării pieței, cele cinci zone de echilibrare sunt caracterizate de condiții concurențiale distincte, astfel cum este ilustrat, în special, de congestionările care există între diferite zone.

(11) Având în vedere această subdiviziune geografică în cinci zone, decizia identifică denaturări importante ale concurenței eficiente pe următoarele piețe:

— piețele de furnizare a gazelor H către marii clienți care și-au exercitat dreptul de a-și alege furnizorul în zonele de nord, est, vest și sud, precum și a gazelor L în zona de nord;

— piețele de furnizare a gazelor H către micii clienți care și-au exercitat dreptul de a-și alege furnizorul în fiecare dintre cele cinci zone, precum și a gazelor L în zona de nord;

— piețele de furnizare a gazelor H către întreprinderile locale de distribuție care și-au exercitat dreptul de a-și alege furnizorul în zonele de nord și est, precum și a gazelor L în zona de nord;

— piețele de furnizare a gazelor H către clienții rezidențiali începând cu 1 iulie 2007 în fiecare dintre cele cinci zone geografice, precum și a gazelor L în zona de nord. Aceste piețe rămân potențiale timp de un anumit număr de luni. Cu toate acestea, crearea noii entități și rezultatul acesteia, și anume dispariția Suez [1] dintre concurenții GDF, vor avea un efect descurajator pentru apariția altor concurenți potențiali, consolidând barierele deja ridicate la intrarea pe aceste piețe;

(*) Anumite fragmente din acest document au fost suprimate pentru a nu dezvălui informații confidențiale; acestea apar între paranteze și sunt marcate printr-un asterisc.

[1] Grupul Suez și-a consolidat o poziție de forță importantă printre marii clienți industriali ai furnizării gazului (prin intermediul Distrigaz) și deține deja contracte cu mai multe milioane de clienți rezidențiali în calitate de distribuitor de apă în Franța (prin intermediul Lyonnaise des Eaux), ceea ce îl transformă într-unul dintre operatorii cei mai bine plasați în concurență cu GDF după deschiderea pieței clienților rezidențiali începând cu 1 iulie 2007.

— piețele de furnizare a gazelor H către centralele electrice cu funcționare pe gaz în zonele de nord și est, precum și în zona de nord pentru gazele L. Aceste piețe rămân potențiale ([1]), dar, având în vedere proiectele de punere în funcțiune a unor astfel de centrale în următorii ani, operațiunea ar avea drept efect dispariția celui mai bine plasat operator în concurență cu GDF.

GDF se bucură de o poziție dominantă pe toate aceste piețe. În orice caz, dispariția Suez (Distrigaz) de pe piață întărește poziția actorului dominant, prin eliminarea unuia dintre cei mai bine plasați și cei mai puternici concurenți.

(12) Ca și în cazul Belgiei, decizia explică modul în care barierele importante la intrarea pe piață, în ceea ce privește accesul la gaz și la infrastructuri, consolidează efectele orizontale ale concentrației. În ceea ce privește accesul la gaz, părțile implicate în concentrare au acces la cea mai mare parte a gazului importat în Franța și dețin aproape toate contractele de import pe termen lung. Cât despre infrastructurile din sectorul gazului, cvasitotalitatea acestora (cu excepția celor din zona de sud-vest, care sunt deținute și gestionate de Total) aparțin GDF, fie direct, fie prin intermediul GRT gaz, filială deținută în totalitate de aceasta.

Sectorul energiei electrice în Belgia

(13) Decizia identifică denaturări importante ale concurenței eficiente pe următoarele piețe:

— piața națională belgiană de generare și comercializare angro a energiei electrice: datorită concentrării, Electrabel (Suez), operatorul istoric în Belgia, își absoarbe concurentul cel mai important, ale cărui centrale se situează în partea mediană și superioară a curbei de merit ([2]); acest lucru întărește capacitatea entității fuzionate de a determina prețurile pe piața angro de energie electrică în Belgia;

— piața națională a serviciilor auxiliare și a curentului electric de echilibrare, în cadrul căreia concentrarea realizează o fuziune între singurii doi furnizori ai majorității serviciilor în cauză și Elia, operatorul rețelei de transmisie;

— piața națională a furnizării de energie electrică marilor clienți industriali și comerciali (> 70 kV), în cadrul căreia, cu excepția Electrabel (Suez), numai RWE și EDF sunt active în prezent [SPE (GDF) și-a început de curând activitatea]; pe această piață, poziția dominantă deținută în prezent de Electrabel (Suez) este consolidată prin eliminarea unuia dintre singurii doi concurenți bine plasați [SPE (GDF) și EDF];

— piața națională a furnizării de energie electrică micilor clienți industriali și comerciali (< 70 kV), în cadrul căreia cotele de piață ale SPE (GDF) consolidează poziția deja dominantă a Suez;

— furnizarea de energie electrică clienților rezidențiali care își pot alege furnizorul, piață în cadrul căreia părțile dețin și își consolidează poziția dominantă atât pe baza definițiilor regionale, cât și a celor naționale ale pieței geografice în cauză.

(14) În afara efectelor orizontale ale concentrării, decizia identifică un anumit număr de efecte verticale ale acestei operațiuni care consolidează poziția dominantă a Suez pe piețele de energie electrică din Belgia.

(15) Având în vedere utilizarea gazului ca materie primă pentru generarea de energie electrică, decizia subliniază capacitatea și interesul părților de a crește costul gazului și, în special, cel al aprovizionării flexibile a centralelor electrice cu funcționare pe gaz.

(16) În plus, decizia subliniază faptul că părțile vor cunoaște în detaliu cea mai importantă componentă de cost a centralelor electrice cu funcționare pe gaz ale rivalilor lor și, prin urmare, și politica acestora de prețuri și de producție.

(17) Având în vedere că părțile sunt principalii furnizori de servicii auxiliare și de curent electric de echilibrare ai ELIA, decizia subliniază capacitatea și interesul părților de a crește costul serviciilor auxiliare și al curentului electric de echilibrare pentru rivalii acestora.

(18) A patra preocupare pe plan vertical identificată în decizie constă în eliminarea singurului concurent al Suez care este în prezent în măsură să propună oferte duble (gaze + energie electrică) micilor întreprinderi și clienților rezidențiali.

(19) Decizia explică motivele pentru care barierele importante la intrarea pe piață în ceea ce privește: (i) accesul la capacitatea de generare a energiei electrice; (ii) certificatele verzi și cogenerarea de căldură și energie electrică (CHP); (iii) caracterul nelichid al comercializării energiei electrice și (iv) accesul la infrastructura de transmisie și distribuție consolidează efectele orizontale ale concentrării.

Rețeaua de termoficare în Franța

(20) Printre diversele „servicii asociate energiei” care sunt furnizate de către cele două părți, operațiunea ridică probleme de concurență pentru unul dintre acestea, și anume piața, definită la nivel național, a delegării gestionării de servicii publice de termoficare urbană în Franța („rețeaua de termoficare”).

([1]) La data prezentei decizii, GDF exploata singura centrală electrică cu funcționare pe gaz din Franța, furnizându-i gazul necesar.

([2]) Pe o piață concurențială, prețurile energiei electrice sunt fixate de către centrale care iau în calcul costurile marginale cele mai ridicate pentru producerea energiei electrice la un moment dat, deci de către producător, care se găsește la extremitatea superioară a curbei ofertei (denumită adesea „curba de merit” în domeniul energiei electrice).

(21) Contractele pe termen lung (de la 12 la 24 de ani) pentru gestionarea rețelelor de termoficare sunt oferite de municipalități, prin intermediul licitațiilor la care nu participă, în practică, decât câteva întreprinderile franceze specializate. Este vorba de următorii furnizori: Dalkia (grupul Veolia), SES-Elyo (grupul Suez), Soccram (grupul Thion) și Cogac (Cofathec-Coriance, grupul GDF). Cogac (grupul GDF) deține o participare substanțială în cadrul Soccram (grupul Thion) și își exercită, fără îndoială, controlul comun asupra acestuia din urmă.

(22) În urma concentrării, părțile vor deveni actorul principal pe piață. Operațiunea elimină Cogac (grupul GDF), care a funcționat pe piață ca o „societate deviantă", ceea ce explică absența unei coordonări pe piață.

(23) În plus, poziția GDF ca furnizor dominant de gaz pentru orice participant la o licitație privind gestionarea rețelei de termoficare în Franța reprezintă un factor suplimentar care atenuează presiunile concurențiale pe piața respectivă.

2. **Angajamentele prezentate de părți**

(24) Pentru a soluționa problemele de concurență identificate de Comisie, părțile și-au prezentat angajamentele la data de 20 septembrie 2006.

(25) În urma consultării de către Comisie a actorilor de pe piață, s-a constatat că marea majoritate a acestora consideră că angajamentele respective nu sunt suficiente pentru soluționarea problemelor de concurență generate de operațiunea notificată.

(26) După ce au fost informați de Comisie cu privire la rezultatele consultării actorilor de pe piață, părțile și-au modificat angajamentele inițiale la data de 13 octombrie 2006.

Conținutul angajamentelor din 13 octombrie 2006

(27) Angajamentele prezentate de către părți conțin cinci elemente principale:

— cedarea participării deținute de grupul Suez la Distrigaz. În acest context, entitatea fuzionată ar putea solicita să fie aprovizionată cu gaz de la Distrigaz pentru nevoile centralelor sale electrice și ale clienților ECS. Cu toate acestea, volumele de aprovizionare vor fi limitate și descrescătoare în timp, având în vedere că durata maximă a contractelor aferente este de […] * ani (de la data cedării Distrigaz) pentru cea mai mare parte a volumelor în cauză;

— cedarea participării de 25,5 % a Gaz de France la SPE;

— renunțarea părților la orice tip de control – de drept sau de fapt – asupra Fluxys SA care, în urma reorganizării activităților sale, va fi singurul gestionar al tuturor infrastructurilor de gaz reglementate în Belgia (rețele de transport/tranzit, depozitare, terminalul de GNL de la Zeebrugge). În acest context, comitetul de conducere al Fluxys SA, asupra căruia părțile nu își vor putea exercita controlul, va lua decizii în mod exclusiv cu privire la planul global de investiții în infrastructurile de gaz reglementate;

— o serie de măsuri complementare referitoare la infrastructurile de gaz în Belgia și Franța;

— cedarea Cofathec Coriance, precum și a rețelelor de termoficare Cofathec Service, cu excepția participării deținute de Cofathec Coriance în cadrul Climespace și SESAS.

Evaluarea angajamentelor de către Comisie

(28) Pe baza evaluării informațiilor deja obținute în cadrul investigării, în special a rezultatelor obținute în urma consultării anterioare a actorilor de pe piață, Comisia consideră că angajamentele modificate, propuse de către părți la data de 13 octombrie 2006, îi permit să stabilească în mod clar și fără a recurge la o nouă consultare a pieței faptul că acestea sunt suficiente pentru eliminarea problemelor de concurență generate de operațiunea notificată, atât în Belgia, cât și în Franța, în special din următoarele motive:

— cedarea Distrigaz, a participării deținute de GDF în cadrul SPE, a Cofathec Coriance, precum și a rețelei de termoficare Cofathec Service, elimină suprapunerea părților pe toate piețele în care acestea ar putea genera probleme de concurență. Aceste cedări soluționează, de asemenea, problemele de blocare verticală între piețele de gaz și de energie electrică;

— pierderea controlului pe care părțile îl exercitau asupra Fluxys SA și măsurile corective referitoare la infrastructurile de gaz în Belgia și Franța sunt suficiente pentru a reduce barierele la intrarea pe piață până la un nivel care să permită dezvoltarea unei concurențe eficiente.

D. **CONCLUZII**

(29) Concentrarea, astfel cum a fost notificată, ar denatura în mod semnificativ concurența pe mai multe piețe. Angajamentele modificate, prezentate la data de 13 octombrie 2006 de către părți, sunt suficiente pentru eliminarea problemelor de concurență identificate. Prin urmare, decizia constată că, sub rezerva respectării angajamentelor propuse de către părți la data de 13 octombrie 2006 și reiterate la 6 noiembrie 2006, concentrarea este compatibilă cu piața comună.

(30) Astfel, prezenta decizie a Comisiei declară operațiunea notificată ca fiind compatibilă cu piața comună și cu funcționarea Acordului SEE, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul privind concentrările.